

Rapport vertrouwenscommissie predikanten

Vertrouwelijk

5 Aan de generale synode 2019

Weleerwaarde en eerwaarde broeders,

10 De generale synode van 2016 heeft na bespreking - in comité - van het rapport van de vertrouwenscommissie predikanten (VCP) het volgende besloten:

1. het werk van de vertrouwenscommissie predikanten onder dank voor haar werkzaamheden goed te keuren;
2. opnieuw een vertrouwenscommissie predikanten te benoemen bestaande uit veldwerkers en adviserende leden;
- 15 3. voor deze leden en adviserende leden secundi te benoemen;
4. de leden op te dragen: predikanten en/of kerkenraden op hun verzoek of op verzoek van kerkvisitatoren/classes pastorale bijstand te verlenen en advies te geven;
5. de adviserende leden op te dragen de andere leden met hun deskundigheid terzijde te staan bij de onder 4 vermelde taak;
- 20 6. de commissie op te dragen vertrouwelijk verslag te doen van haar werkzaamheden aan de generale synode 2019;
7. opnieuw uit te spreken dat de vertrouwenscommissie verantwoording schuldig is aan de generale synode en niet aan andere kerkelijke vergaderingen, waarbij - indien nodig - vertrouwelijke informatie uitsluitend wordt gegeven aan het moderamen van de
- 25 synode;
8. de commissie te ontheffen van het deel van de opdracht zoals verwoord in het besluit 6.d. van de generale synode 2013;
9. een commissie in te stellen met als opdracht:
 - a. onderzoek te doen naar de oorzaken van stagnatie in het beroepingswerk en op
 - 30 basis van haar bevindingen initiatieven te ontwikkelen die de doorstroming van predikanten kunnen bevorderen en daartoe de minimumbijdrage van de generale synode te verhogen van € 2,79 naar € 2,84;
 - b. bij haar werkzaamheden gebruik te maken van de expertise van - en waar nodig samen te werken met - de vertrouwenscommissie predikanten en deputaten
 - 35 kerkorde en kerkrecht;
 - c. over haar werkzaamheden verslag te doen aan de generale synode van 2019.

1. Algemeen

1.1. Samenstelling

40 Tot leden benoemde de synode: ds. J.M.J. Kieviet, Renswoude; ds. D. Quant, Houten; T. van Staveren, Barendrecht; L. Stoter (secretaris), 's-Gravendeel; ds. C. Westerink (voorzitter), Nijkerk.

Secundi: ds. P.D.J. Buijs, Ede; ds. G. van Roekel, Bennekom; dr. ir. J.A. Voorthuijzen, Kampen.

45

Als adviserende leden zijn benoemd: A.K.C. Quist, Tollebeek; drs. A. van Schothorst, Urk; vacature.

Secundus: A.J. Dorst, Nieuwerkerk a/d IJssel

In de afgelopen periode is bij de veldwerkers de ontstane vacature door vertrek van ds. G.P.M. van der Linden niet opgevuld. De reden hiervoor is dat er voldoende mankracht aanwezig is, om de werkzaamheden uit te voeren.

Bij de adviserende leden is er nog steeds een vacature.

- 5 De commissie heeft geen beroep hoeven te doen op de secundi in deze periode.

1.2. Werkzaamheden

Sedert de vorige synode het rapport van de VCP behandelde, heeft de VCP meerdere keren gezamenlijk met de adviserende leden vergaderd en situaties met hen besproken.

10

In deze periode hebben een tweetal kerkenraden de hulp van de VCP ingeroepen. Dat heeft in een geval geleid tot een betere onderlinge samenwerking. In het andere geval bleef de communicatie tussen kerkenraad en predikant moeizaam. Verder is met een kerkenraad een aantal malen uitvoerig telefonisch gesproken, maar dat heeft niet geleid tot inschakeling van de VCP. Tweemaal werd een informatieve vraag aan de VCP gesteld door een kerkenraad.

15

Het viel op dat er met name zorgen waren betreffende het functioneren van de predikanten, waarbij kerkenraden een andere invulling van de werkzaamheden van de predikant beoogden dan de predikant zelf. Dit met als gevolg dat er spanningen ontstonden binnen kerkenraad en gemeente en in het leven van de predikant.

20

In een van de gevallen kreeg de predikant te maken met langdurige uitschakeling ten gevolge van niet-arbeid gerelateerde klachten. Daardoor werd het werken aan oplossingen ernstig bemoeilijkt.

25

Het werk vroeg, soms in een korte tijd, erg veel inzet van de betrokken commissieleden. Het zal echter duidelijk zijn dat in geval van een crisissituatie er acuut intensieve aandacht wordt gevraagd. Een paar keer is het voorgekomen dat binnen een maand verschillende dagen grotendeels gevuld werden met vergaderingen en gesprekken.

30

Soms was onze bemoeienis slechts van korte duur, omdat die na enkele ontmoetingen niet meer nodig was. Soms vroeg een zaak veel van de commissie, ook gedurende een vrij lange periode (meer dan een jaar).

1.3. Rol en positie vertrouwenscommissie

De VCP is ingesteld voor het geven van pastorale bijstand en advies aan predikanten en of kerkenraden op hun verzoek of op verzoek van kerkvisitatoren/classes in situaties waar onderlinge verhoudingen moeilijk zijn geworden. Zij wordt bijgestaan door adviseurs met deskundigheid op het gebied van conflictbeheersing en/of psychische problematiek.

35

De VCP werkt op strikt vertrouwelijke basis. Het moet voor iedereen duidelijk zijn dat zaken die bij de commissie worden aangemeld, absoluut vertrouwelijk worden behandeld.

40

Omdat er in de afgelopen periode slechts een beperkt beroep op de VCP is gedaan, blijft het voor de VCP de vraag of haar bestaan en taak wel voldoende bekend zijn in de kerken.

2. Stagnerend beroepingswerk

In het rapport aan de synode 2016 vroeg de VCP aandacht voor de problematiek rond mobiliteit (stagnerend beroepingswerk). De synode heeft daarop besloten de Taakgroep Beroepingswerk in te stellen met hierboven sub 9 genoemde opdracht.

45

In de afgelopen periode is de VCP niet betrokken geweest bij de werkzaamheden van deze taakgroep.

50

3. Interkerkelijke commissie geschiloplossing

De synode 2016 besloot te gaan participeren in de interkerkelijke commissie geschiloplossing (ICG). Deze commissie werkt landelijk en heeft als bevoegdheid en taak:

- 5 1. De commissie geeft advies, coacht en bemiddelt zo nodig bij geschillen die bij haar aanhangig worden gemaakt. Ze richt zich op het oplossen van spanningsrelaties tussen partijen. Zij schakelt, als ze dat in de gegeven situatie nodig vindt, externe deskundigen in.
- 10 2. De commissie streeft ernaar het geschil te beëindigen door een regeling op te stellen of een advies te geven waarmee de betrokken partijen kunnen instemmen. Een advies kan inhouden dat partijen of een van hen het geschil ter beslissing of verdere advisering aan een kerkelijke of andere instantie voorlegt. De commissie kan ook verklaren niet in staat te zijn partijen verder te dienen.
- 15 3. De commissie probeert de vrede te herstellen door met partijen te spreken om zicht te krijgen op de onvrede, door het gesprek tussen partijen te bevorderen en door partijen te adviseren over en op welke manier zij ook zelf kunnen bijdragen aan het bereiken van een oplossing.
- 20 4. De commissie treedt niet op als vertegenwoordiger of belangenbehartiger van een der partijen, maar stelt zich onafhankelijk op jegens partijen. Zij past hoor en wederhoor toe.

In het licht van deze taakomschrijving acht de VCP het niet onmogelijk dat haar taak wordt ondergebracht bij de ICG. Er is stellig sprake van een overlap in taakstelling van VCP en ICG, al heeft de VCP met name ook een pastorale opdracht en insteek die de ICG zo niet kent. Gezien de ervaringen door de jaren heen is het voor ons echter de vraag of dat
25 gegeven op zich een handhaving van de VCP rechtvaardigt.
De VCP zou hier graag wat meer duidelijkheid over krijgen.

4. Revisie-verzoek handreiking jaarlijks gesprek ambtelijk werk

De kerkenraad van Kornhorn verzocht de synode 2016 om revisie van het besluit van de
30 synode 2013 inzake de handreiking “Broederlijk Gesprek Ambtelijk Werk” (BGAW).
De synode besloot ter zake als volgt:

1. het revisieverzoek niet-ontvankelijk te verklaren;
2. De VCP op te dragen kennis te nemen van dit revisieverzoek en de overwegingen van commissie 7 (ad a t/m d), de overwegingen te wegen en eventueel te komen met
35 voorstellen tot verbetering, en de generale synode van 2019 te rapporteren over haar bevindingen.

De kerkenraad van Kornhorn heeft gevraagd om verbetering van de handreiking omdat hij:

- 40 a. een verwijzing mist naar een passage uit de concept-beroepsbrief die betrekking heeft op de rechtsverhouding tussen kerkenraad en predikant;
- b. een onduidelijke scheiding constateert tussen ambtswerk en geestelijk leven;
- c. een motivering mist voor de afbakening van het predikantswerk tot 1,0 FTE;
- d. er een oproep tot onderling vertrouwen ontbreekt.

45 De VCP heeft kennisgenomen van het revisieverzoek en het desbetreffende synodebesluit. Conform de opdracht is in het licht van de overwegingen van de synodecommissie nogmaals naar de inhoud van de handreiking met bijbehorend kader gekeken. Met de synodecommissie zijn wij van mening dat de handreiking op de punten a en b geen wijzigingen behoeft.

Met betrekking tot punt c. 'afbakening van het predikantswerk' heeft de VCP het volgende overwogen. In het kader van re-integratie bij ziekte van een predikant wordt door de Arboarts bij een voltijds predikant uitgegaan van een werkweek van vijfenveertig uur, onafhankelijk of de predikant werkzaam is in een grote of een kleine gemeente. Deze norm wordt ook gehanteerd door de afdeling kerkelijk personeelsbeleid van Steunpunt Kerkenwerk.

Het voorstel van de VCP is in het 'Kader' onder het kopje: 1.3 'De nodige tijd voor het werk' na de zinsnede 'De vraag kan gesteld worden of er niet te veel van een predikant gevraagd wordt en of er wel voldoende gelegenheid en tijd voor studie overblijft' het volgende toe te voegen: 'Uitgaande van een voltijds dienstverband bestaat een werkweek uit 45 uur. Deze norm wordt ook gehanteerd door Arbodiensten wanneer er sprake is van een re-integratietraject van een predikant die na een ziekteperiode weer moet re-integreren.'

In wat gesteld wordt onder punt d. dat 'er een oproep tot onderling vertrouwen ontbreekt', herkent de VCP zich niet.

In de handreiking worden onder het kopje 'De aard van het gesprek' twee elementen genoemd:

- de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ambtsdragers voor elkaars werk;
- de toezegging van de kerkenraad aan de predikant: 'Zijnerzijds zegt de kerkenraad u toe, onder biddend opzien tot de Heere, u in broederlijke trouw en in gemeenschap des geestes terzijde te staan en met u de gemeente des Heeren aan deze plaats te weiden.'

Dit zegt iets over onderling vertrouwen en zorg voor elkaar in verbondenheid met de Heere God. Daarnaast is er tijdens het jaarlijks gesprek de mogelijkheid uitgebreid bij 'onderling vertrouwen' stil te staan bij de punten 'Plaats van het predikantsgezin' en 'Materieel', maar ook bij de vragen: 'Hoe ervaart de predikant zijn plaats binnen de kerkenraad? Hoe ervaart hij de houding van de kerkenraad ten opzichte van zijn persoon en ambtswerk?'

Onderling vertrouwen en veiligheid zijn niet afdwingbaar, maar hebben alles te maken met de onderlinge verstandhouding, communicatie en samenwerking tussen predikant en kerkenraad vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor elkaar en voor elkaars werk.

Daarom heeft de VCP gemeend dit niet concreet te benoemen in de handreiking. Gelet op de aard van het gesprek is onderling vertrouwen een voorwaarde voor het welslagen van het gesprek en een vanzelfsprekend gespreksonderwerp, wanneer het aan onderling vertrouwen ontbreekt.

5. Voorstellen

In het licht van bovenstaande rapportage legt de VCP de volgende voorstellen aan de synode voor:

1. opnieuw een vertrouwenscommissie predikanten te benoemen bestaande uit veldwerkers en adviserende leden;
2. voor deze leden en adviserende leden secundi te benoemen;
3. de leden op te dragen: predikanten en/of kerkenraden op hun verzoek of op verzoek van kerkvisitatoren/classes pastorale bijstand te verlenen en advies te geven;
4. de adviserende leden op te dragen de andere leden met hun deskundigheid terzijde te staan bij de onder 3 vermelde taak;
5. de commissie op te dragen vertrouwelijk verslag te doen van haar werkzaamheden aan de generale synode 2019;
6. nauw contact te onderhouden met de taakgroep beroepingswerk;
7. opnieuw uit te spreken dat de vertrouwenscommissie verantwoording schuldig is aan de generale synode en niet aan andere kerkelijke vergaderingen, waarbij - indien nodig

vertrouwelijke informatie uitsluitend wordt gegeven aan het moderamen van de synode;

- 5 8. de *handreiking jaarlijks gesprek ambtelijk werk* aan te passen door in ‘Kader’ onder het kopje: 1.3 ‘De nodige tijd voor het werk’ na de zinsnede 'De vraag kan gesteld worden of er niet te veel van een predikant gevraagd wordt en of er wel voldoende
10 gelegenheid en tijd voor studie overblijft' het volgende toe te voegen: 'Uitgaande van een voltijds dienstverband bestaat een werkweek uit 45 uur. Deze norm wordt ook gehanteerd door Arbodiensten wanneer er sprake is van een re-integratietraject van een predikant die na een ziekteperiode weer moet re-integreren.

De commissie wenst uw vergadering de leiding van de Heilige Geest toe.

ds. C. Westerink, voorzitter

L. Stoter, secretaris